

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 118/22
19.5.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Олге Арсовић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ул. ... број ..., чији је пуномоћник Александар Кнежевић, адвокат из Београда, ул.Мите Ружића број 46в и ББ из ..., ул. ... број ..., чији је пуномоћник Ноел Ђуришић, адвокат из Београда, ул.Шпанских бораца број 2/9, против тужених “Аlo media system” д.о.о. Београд, издавача дневног листа “Ало” са седиштем у Београду, Косовска број 26/3, ББ бившег главног и одговорног уредника дневног листа “Ало” из Београда, ул.Косовска број 26/3 и ББ из Београда, ул.Косовска број 26/3, главног и одговорног уредника дневног листа “Ало”, чији је заједнички пуномоћник Игор Исаиловић, адвокат из Београда, ул.Македонска број 44, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалбама тужиље ББ и тужених, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ број 278/18 од 7.9.2021.године, у седници већа одржаној дана 19.5.2022.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиље ББ и тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ број 278/18 од 07.09.2021.године у ставу другом, трећем, четвртном, петом и седмом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље ББ и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе тужилаца као у поднесцима од 29.04.2021.године и 24.08.2021.године. Ставом другим изреке утврђено да су тужени “Аlo media system” д.о.о. Београд издавач дневног листа

“Ало” и ВВ из Београда, бивши главни и одговорни уредник дневног листа “Ало” повредили право тужилаца АА и ББ из Београда на достојанство личности и право на приватност личног записа објављивањем неистинитих и непроверених – недозвољених информација у штампаном издању дневног листа “Ало” и то у броју ... на насловној страни објављеној године под насловом: “...”. Поред фотографије покојне ДД као и на странама ... и ... у рубрици “Вести” под насловом “...”. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени “Ало media system” д.о.о. Београд издавач дневног листа “Ало” и ВВ из Београда бивши главни и одговорни уредник дневног листа “Ало” да тужиоцима АА и ББ обоје из Београда, исплате на име накнаде нематеријалне штете у виду претрпљеног душевног бола и то: због повреде части и угледа износе од по 50.000,00 динара, због повреде приватности личног записа износе од по 40.000,00 динара све са законском затезном каматом почев од 07.09.2021. године па до исплате у року од 8 дана од пријема писаног отправка пресуде. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца АА и ББ у делу којим су тражили да се обавезу тужени “Ало media system” д.о.о. Београд издавач дневног листа “Ало” и ВВ из Београда, бивши главни и одговорни уредник дневног листа “Ало” да им на име накнаде нематеријалне штете за претрпљени душевни бол и то: због повреде части и угледа преко досуђеног износа од по 50.000,00 динара до траженог износа од по 150.000,00 динара исплате још износе од по 100.000,00 динара, због повреде приватности личног записа преко досуђеног износа од по 40.000,00 динара до траженог износа од по 100.000,00 динара, исплате још износе од по 60.000,00 динара све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате као неоснован. Ставом петим изреке обавезан је тужени ГГ из Београда, главни и одговорни уредник да о свом трошку објави увод и изреку ове пресуде у дневном листу “Ало” без икаквог коментара и одлагања, а најкасније у другом наредном броју од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења док је одбијен захтев тужилаца у преосталом делу којим су тражили да се објави пресуда у целости. Ставом шестим изреке ослобођен је тужилац АА од обавезе плаћања трошкова судски такси у овој парници. Ставом седмим изреке обавезани су тужени да тужиоцима накнаде трошкове парничног поступка и то: тужиоцима солидано у износу од 101.250,00 динара као и тужиоцу АА у износу од 30.000,00 динара, а тужили ББ у износу од 30.000,00 динара све са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Против наведене пресуде у ставу четвртм и ставу седмом тужила је благовремено изјавила жалбу због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, док су тужени благовремено изјавили жалбу побијајући је у ставу другом, трећем, петом и седмом изреке из свих законских разлога предвиђених чланом 373 став 1 ЗПП, због којих се пресуда може побијати.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у смислу одредбе члана 386 ЗПП (“Службени гласник РС” бр.72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да су жалбе тужиоца и тужених неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд као другосепени суд пази по службеној дужности. По налажењу Апелационог суда није учињена ни битна повреда поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на које се жалбама посебно

указује јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за правилно одлучивање које нису у супротности са садржином изведених доказа у списима предмета док је изрека пресуде јасна и непротивречи разлозима исте датим у образложењу.

Према утврђеном чињеничном стању дана 25.10.2017.године у штампаном издању дневних новина “Ало” број ... на насловној страни објављен је наслов “...” са наднасловом “Коначно решење мистерије”, поред фотографије покојне ДД. На страни ... и ... објављен је текст са насловом “...” и наднасловом “Мистерија у случају ...” пред решењем. У тексту се наводи “Изјаву ББ ... породице ... која је у понедељак пред Вишим тужилаштвом у Београду сведочила у оквиру истраге убиства ДД не треба узимати здраво за готово већ је треба поткрепити доказима с обзиром на то да је практично дала алиби осумњиченом АА. Према ББ речима она је ...године била у кући ... када су ДД, АА и ЂЂ отишли на насип у ... како би ДД трчала, а код њих је била када је АА позвао оца и саопштио му да је ДД нестала. Претходно је како је испричала тужиоцу позвала ДД око ... и са њом кратко разговарала. АА је све време у истрази тврдио да је са ДД и ЂЂ око 15 сати дошао на насип, а да је око 16 сати схватио да ДД нема, те да је армирао своје укућане и пријатеље и да су сви одмах кренули у потрагу. Међутим, ... тврди да је са ДД разговарала у 16,42 што је врло дискутабилно пошто је изјавила да је била са ... када им је АА јавио да нема ДД. Или је АА намерно лагао инспекторе и јавност тврдећи да је приметио да ДД нема у 16 сати или је кума слагала да се са ДД чула у 16,42 јер по АА причи она је у то време увелико знала за ДД нестанак. Даље, по изјави ДД ... ИИ њих две су последњи пут чуле у 16,45, што значи да су њих две разговарале у тренутку када је АА већ увелико трагао за њом по насипу. Такође, у кривичној пријави се наводи да је ДД убијена између 16,47 и 17,10 практично чим је завршила разговор са ... Остало је нејасно како то да АА није успео да добије ДД на телефон када су у критично време то успеле две особе – кума и њена мајка?”. У оквиру текста објављене су фотографије АА и ББ без њихове сагласности. У коментару текста се наводи “Неопходно је упоредити њене речи са листингом одлазних и долазних позива са ДД телефонског броја”, испод фотографије ББ. На страни ... у глоси испод фотографије великог формата АА стоји: “АА је тврдио да је око 16 сати схватио да ДД нема, а ... ББ да с њом чула у 16,42” каже наш извор, аутор текста је ... ЈЈ. Тужилац ББ је због наведеног текста имала непријатности на тај начин што су је сви у окружењу посматрали као саучесника и лажова. Тужилац АА је такође имао проблема у смислу да је обележен у својој средини, због тога што је приказан као лажов и злочинац.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, а налазећи да је реч о упадљивим, увредљивим и сензационалистичким насловима, илустрованим фотографијама тужилаца без њихове сагласности “Једна лаж решава ДД убиство!”, “Лаже ли АА или кума ББ?!” са текстом: “Да је остало нејасно како то да АА није успео да добије ДД на телефон када су у критично време то успеле чак две особе – кума и њена мајка?”, “Да је неопходно упоредити тужилине речи са листингом одлазних и долазних позива са ДД телефонског броја”, да је “АА тврдио да је око 16 сати схватио да ДД нема, а ... ББ да с њом чула у 16,42”.... који имплицира да тужиоци дају лажне изјаве пред надлежним органима односно да су лажови што упућује на то да су починиоци кривичног дела, првостепеног суда је нашао да су наведене информације такве садржине да кроз просечног читаоца који често чита само наслове може да

изазове крајњу негативну оцену онога на кога се та информација односи, те исте имају лезиону способност па је у конкретном случају објављивањем истих повређено достојанство личности односно част и углед тужилаца као и право на приватност, па је донета одлука као у ставу другом у смислу одредбе члана 101 ЗЈИМ. Првостепени суд је закључио да на основу изведених доказа не произилази да су тужени имали непосредну и тачну информацију у вези исхода поступка државних органа (истраге која се наводи у тексту односно који се води поводом убиства пок. ДД). Објављивањем наведених информација тужиоцима је причињена штета која се огледа у повреди достојанства односно части и угледа јер је створена погрешна слика о њима и обзиром да су приказани као лица која лажу односно прикривају истину о убиству пок. ДД и који лажним приказивањем настоје да ометају и осујете истрагу и откривање истине о предметном убиству. Означавањем тужилаца као лица која прикривају истину о убиству односно као могућег саучесника извршилаца повређена је претпоставка невиности (супротно члану 34 став 3 Устава РС, члан 3 став 1 Закона о кривичном поступку, члан 73 ЗЈИМ) која штити сваког грађана па тако и тужилаца.

Првостепени суд је даље закључио да је тужиоцима предметним чланком повређено и право на приватност на начин што су у прилогу чланка објављене фотографије тужилаца без њихове сагласности. За накнаду овог вида штете такође, постоје одговорност сходно члану 48, 112, 113, 115 ЗЈИМ односно првотуженог на основу члана 114 и 115, а све у вези са одредбом члана 5, 79 и 80 ЗЈИМ. При доношењу ове одлуке суд је имао у виду да је у конкретном случају није био испуњен услов из одредбе члана 82 ЗЈИМ односно интерес јавности да се упозна са спорном фотографијом није био претежан у односу на интерес да се спречи објављивање. Код одмеравања новчаног износа суд је примењујући чл 200 ЗОО, имао у виду читаност јавног гласила првотуженог, чињеницу да се текст негативно и непријатно одразио на тужиоце односно њихову породицу и животно окружење због чега су добили епитет да су лажови и саучесници убиства, али и то да тужиоци нису тражили одговор односно деманти након објављивања текста што је у складу са одредбом члана 17 ЗЈИМ утицало на висину правичне новчане накнаде па је с обзиром на интензитет душевног бола тужилаца настала као последица објављивања спорних информација, првостепени суд нашао да износ од по 50.000,00 динара за сваког тужиоца представља адекватну новчану сатисфакцију за претрпљене душевне болове због повреде личности то јест части и угледа односно од по 40.000,00 динара за повреду права на приватност личног записа. Преко досуђених износа за износ од по 100.000,00 динара, а до траженог износа од по 150.000,00 динара за повреду части и угледа односно за износ од по 60.000,00 динара, а до траженог износа од по 100.000,00 динара за повреду права на приватност личног записа суд је одбио захтев као превисоко постављен водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме она служи, да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

По налажењу другосепеног суда овакава одлука првостепеног суда је правилна и на закону заснована.

Неосновани су наводи жалбе да су тужени поступали са дужном пажњом, као и да првостепени суд није утврдио који делови текста су лезионо подобни да повреде достојанство тужилаца.

Чланом 112. Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да лице на које се односи информација, чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона.

Чланом 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода прописано је, у ставу 1., да свако има право на слободу изражавања. Ово право не искључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација, идеја, без мешања јавне власти без обзира на границе Ставом 2., прописано је да пошто коришћење ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима ограничења или казнама прописаним законом неопходним у демократском друштву и интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавне безбедности ради спречавања криминала, заштите здравља или морала, заштите угледа и права других, спречавања у откривању обавештења добијених у поверењу или ради очувања ауторитета и непристрасности судства.

Из цитиране одредбе Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, произлази да се заштита права на слободу изражавања налази у основи демократије. Слобода изражавања доприноси расправама о питању од јавног значаја и подстиче свеукупни развој сваког појединца. Иако се слобода штампе у члану 10. изричито не помиње Европски суд за људска права развио је богату праксу која садржи низ принципа и правила којима се штампи додељује повлашћени статус у уживању слобода садржаних у овом члану. Европски суд даје слободи штампе већу заштиту када се ради о стварима од јавног интереса осим политичких када се води јавна расправа. Европски суд за људска права у бројним одлукама које се односе на примену члана 10. Европске конвенције, изнео је став да се новинари морају систематски формално дистанцирати од навода који би могли да увреде или провоцирају друге или оштете њихов углед, јер је улога штампе да пружи потпуно истините информације о актуелним дешавањима, мишљењима и идејама. Ако се медији на било који начин придруже тврдњи прихватајући је као своју (редакцијском опремом, насловом, поднасловом и наднасловом и сл.) сматраће се да је објављена тврдња као њихова сопствена.

Сличне одредбе садржи и Закон о јавном информисању и медијима, у члану 9. став 2. закона који каже да су уредник и новинар дужни да преузете информације, пренесу веродостојно и потпуно. Према члану 79. став 2. истог закона, објављивање информација којом се врши повреда части и угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу, приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи и појави, догађају или личности на коју се информација односи.

Имајући у виду наведено, по оцени Апелационог суда, објављивање текста са насловом и наднасловом поменуте садржине, је увредљиво јер приказује тужиоце у негативном светлу и садржи неистините информације подобне да тужиоцима нанесу душевни бол због повреде части и угледа. Ово из разлога јер је у конкретном случају изостала дужна новинарска пажња у складу са етичким кодексима новинарске

професије. Новинарска пажња, у конкретном случају, није била адекватна. Наиме, у конкретном случају интерес за информисањем могао је да се оствари објављивањем које не повређује наведена права. Тужени су изнели свој субјективни непримерени вредносни суд да тужиоци лажу, односно сензационалистички указујући на то да једно од њих двоје лаже, што даље води закључку да је једно од њих двоје учинилац кривичног дела.

Неосновани су жалбени наводи тужиље да је првостепени суд погрешно применио чл 200 ЗОО и сувише ниско одмерио накнаду за претрпљене душевне болове. Ово стога што је првостепени суд ценио све чињенице које су од значаја за одмеравање правичне накнаде, притом је имао у виду читаност јавног гласила првотуженог, чињеницу да се текст негативно и непријатно одразио на тужиљу односно њено животно окружење, али и то да није тражила одговор односно деманти након објављивања текста што је у складу са одредбом члана 17 ЗЈИМ утицало на висину новчане накнаде. Првостепени суд је имао у виду критеријуме из члана 200 и сврху новчане сатисфакције која не сме да погодује тежњама које су у супротности циљу и сврси саме накнаде односно не сме да циљ има обogaћење лица која накнаду потражују, она није по својој природи реперација већ сатисфакција која се постиже и самим сазнањем за пресуду, утврђену одговорност штетника изречену грађанско-правном санкцијом због повреде Уставом и законом заштићеног личног права или добра.

Приликом доношења другостепене одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али је нашао да се истима не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке, па их није посебно образлагао у смислу члана 396 Закона о парничном поступку.

Из ових разлога, како првостепена пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка на које овај суд пази по службеној дужности нити оним повредама на које се посебно указује жалбом тужиље и тужених, те како је иста заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању и донета на основу правилне примене материјалног права то је иста применом члана 390 ЗПП, потврђена као у ставу првом изреке.

Потврђивањем одлуке о главној ствари потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу седмом изреке ожалбене пресуде јер је донета правилном применом члана 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, те је применом члана 401 тачка 2 ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке. Неосновани су жалбени наводи тужиље да првостепени суд није образложио које је трошкове сматрао нужним и неопходни за постизање успеха у спору. Правилно је првостепени суд одбио захтев за накнаду трошкова поднеска од 3.9.2018. године имајући у виду да је је пуномоћник тужиље у јуну 2018. године примио позив за рочиште заказано за 18.9.2018. године, па је наводе из тог поднеска могао да изнесе на рочишту, што се тиче поднеска од 30.12.2020. године исти се односи на предлог за ослобађање од судских такси, који такође није био нужан за постизање успеха у спору.

Имајући у виду да тужила и тужени нису успели са својим жалбама у поступку по правном леку то је сходно успеху у спору у смислу члана 153 ЗПП одбијен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка и одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић